

Судновласником є суб'єкт господарювання, який експлуатує повітряне судно від свого імені незалежно від того, є він власником цього повітряного судна чи використовує його на інших законних підставах [3, с. 48].

Отже, підсумовуючи все вищесказане можемо стверджувати, що Повітряним кодексом України не передбачені поняття користувачів повітряного простору, та суб'єктів господарської діяльності в сфері використання повітряного простору. Аналізуючи законодавство, ми можемо визначити основних суб'єктів, що можуть здійснювати господарську діяльність в сфері повітряного простору, а саме це будь-яка фізична чи юридична особа, що має відповідний дозвіл. У той же час можемо виділити також авіаційних суб'єктів, до яких відносять: авіаційні підприємства, аеропорти, аеродроми та експлуатанти.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. С. 536.
2. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19, № 20, № 21-22. С. 144.
3. Голуб В.О. Суб'єкти здійснення господарської діяльності в сфері повітряного простору. Наука і молодь. Гуманітарна серія. 2015. № 11. С. 46-49.

УДК 347.85 (043.2)

Мельничук І.С., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Парій Ю.А., студентка,
Судово-адміністративний факультет,
Національний університет
«Одеська юридична академія», м. Одеса
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ В СФЕРІ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Будь-які договори регулюють конкретні суспільні відносини в різних сферах діяльності та всі вони мають різний правовий зміст. Щоб побачити особливості договорів, їх специфіку, необхідно є юридична класифікація договорів, яка, в свою чергу, розкриває

сутність кожного з них. Розмежування договорів страхування, визначення їх типових ознак дозволяє систематизувати законодавство про договори страхування.

Класифікація договорів в будь-якій сфері неоднозначна та не точна, адже кожен з науковців пропонує свої критерії, які не можна вважати неправильними. Що стосується договорів страхування у сфері космічної діяльності, то вони включають в себе договори: а) в галузі особистого страхування: договори страхування екіпажу космічного апарату (космонавтів) та договори страхування персоналу об'єктів космічної інфраструктури; б) в галузі майнового страхування: договори страхування космічної техніки (космічного апарату, ракети-носія, розгінного блоку) на стадіях виготовлення, транспортування, схову, підготовки до запуску, під час запуску та під час її експлуатації (використання) в космічному просторі, страхування засобів наземної інфраструктури від стихійного лиха та в процесі виконання робіт, а також страхування фінансових ризиків, пов'язаних з втратою запланованого доходу від функціонування космічних комплексів комерційного призначення; в) у галузі страхування відповідальності: договори страхування за шкоду, заподіяну третім особам при здійсненні космічної діяльності, страхування екологічних ризиків та страхування відповідальності при поверненні в атмосферу [2, с. 210].

Різноманітність видів договорів страхування в сфері космічної діяльності, як видно, пов'язана з конкретними майновими інтересами страхувальника, починаючи від проектування і виготовлення космічної техніки до її подальшої експлуатації як у космічному просторі, так і на поверхні Землі.

За колом страхових випадків можна визначити такі групи договорів особистого страхування в сфері космічної діяльності: а) договори страхування життя; б) договори страхування від нещасних випадків. Даний поділ договорів особистого страхування носить матеріальний характер та відноситься до самого змісту відповідних страхових правовідносин.

У свою чергу до групи договорів особистого страхування життя в сфері космічної діяльності за колом страхових випадків входять такі види договорів страхування: 1) договір змішаного страхування життя, в якому об'єднується кілька самостійних договорів, зокрема на три випадки: а) дожиття до закінчення строку страхування; б) смерть застрахованого; в) втрата здоров'я від нещасних випадків; 2) договір спрощеного змішаного страхування (аналогічне коло страхових випадків); 3) договір страхування на випадок смерті та інвалідності (на певний строк та довічно). Останній вид договору

страхування, на відміну від двох попередніх, не поширюється на дожиття до закінчення строку договору страхування [1, с. 96].

Інша група договорів особистого страхування в сфері космічної діяльності – договори страхування від нещасних випадків, що передбачають обов'язок страховика по страховим виплатам у фіксованій сумі або у розмірі часткової чи повної компенсації додаткових витрат застрахованого внаслідок настання страхового випадку (при цьому можлива комбінація двох видів виплат).

Договір особистого страхування від нещасних випадків при здійсненні космічної діяльності укладається на випадок: а) нанесення шкоди здоров'ю застрахованого внаслідок нещасного випадку; б) смерті застрахованого внаслідок нещасного випадку; в) втрати (постійної або тимчасової) працездатності (загальної чи професійної) внаслідок нещасного випадку, за винятком видів страхування, які відносяться медичного страхування.

Група договорів особистого страхування від нещасних випадків охоплює такі види договорів страхування в сфері космічної діяльності окремих категорій працівників, чия робота пов'язана з особливою небезпекою для життя і здоров'я: 1) договір індивідуального страхування від нещасних випадків; 2) договір колективного страхування працівників від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств і організацій.

У системі договорів майнового страхування в сфері космічної діяльності у науковій літературі відзначають наступні класифікаційні критерії: а) за формою власності, що є об'єктом страхового захисту (договори страхування космічної техніки, що перебуває у державній власності; договори страхування космічної техніки, яка є власністю суб'єктів космічної діяльності недержавної форми власності.); б) за об'єктами страхування (договори страхування відповідальності за шкоду, заподіяну третім особам; договори страхування відповідальності по договору); в) за страховими випадками (договори страхування ризику нанесення шкоди життю і здоров'ю або майну фізичним особам; договори страхування ризиків заподіяння шкоди юридичним особам). При цьому поділ системи договорів майнового страхування за об'єктами страхування і страховими випадками, як правило, співпадає, оскільки залежно від роду об'єкту страхування знаходиться коло можливих по відношенню до нього страхових випадків [3, с. 301].

Отже, юридична класифікація договорів страхування допомагає зрозуміти їх зміст, виявити характерні ознаки та особливості кожного з них. Окрім цього, це сприяє вивченню правового змісту певних страхових правовідносин та їх правового регулювання в

сфері космічної діяльності. В подальшому це сприятиме вдосконаленню законодавства та впровадженню нового в даній сфері.

Література

1. Никифорак В.М. Договір страхування відповідальності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2002. 223 с.

2. Типові форми юридичних документів: договори, контракти, акти, претензії, позовні заяви, нормативні матеріали / упоряд. Стаматіна М.В. Харків: Арсіс, 2000. 528 с.

3. Страхування: підручник / Артюх Т.М., Бабко В.Л., Бабко Т.В., Гаманкова О.О., Осадець С.С. Київ: КНЕУ, 1998. 528 с.

УДК 349.6(043.2)

Овчінніков Р.М., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н. В., к.ю.н.

ЮРИДИЧНИЙ ЗМІСТ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Вперше в Україні на законодавчому рівні термін «екологічні права» був закріплений у Законі України від 25 червня 1991 року «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 9). Однак це зовсім не означає, що екологічні права до цього часу не існували, вони лише мали іншу назву і недостатньо розвинуту систему. Згодом вони були закріплені у Конституції України (статті 50, 13, 14 та ін.), що стало підтвердженням їх значної ролі у загальній системі прав людини.

Дані права розглядаються як складна еколого-правова система, закріплена в Конституції України, міжнародних актах, спеціальним екологічним та суміжним законодавством про права людини. Вони є складним, всеосяжним інститутом екологічного права. Екологічні права громадян можна віднести до природних прав, невідчужуваних, які виступають як найвища соціальна цінність, існуючі невідчужувані від особистості, життя громадянина, незалежно від їх правового закріплення є прямо чинними, захищаються державою та відповідають міжнародним нормам.

За своїм юридичним змістом екологічні права поділяються на:

- конституційні;
- встановлені в спеціальних законах;